

4

Vragenuur

Vragenuur

Vragen Podt

Vragen van het lid Podt aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over **het bericht "NVWA: zorgen om lage naleving toepassing gewasbeschermingsmiddelen in snijbloemen"**.

De voorzitter:

Ik geef het woord aan mevrouw Podt voor haar vragen namens de fractie van D66 aan de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, die ik van harte welkom heet. Het woord is aan mevrouw Podt.

Mevrouw **Podt** (D66):

Voorzitter. Valentijnsdag staat weer voor de deur. Veel mensen verrassen dan iemand die ze liefhebben met een mooie bos rozen of andere bloemen, iets dat voor hen staat voor aandacht, zorg en liefde. Maar achter dat bosje bloemen gaat ook een andere werkelijkheid schuil. Je haalt er ongemerkt ook een heleboel bestrijdingsmiddelen mee je huis in. Dat raakt niet alleen consumenten, maar vooral de mensen die dagelijks met deze bloemen werken, in de kas, op het land en in de verwerking. Zij staan direct bloot aan deze middelen. Uit onderzoek van de NVWA blijkt dat bij een groot deel van de gecontroleerde snijbloementelers de regels voor gewasbeschermingsmiddelen niet worden nageleefd. Middelen worden te vaak, te zwaar of zelfs verboden gebruikt. De naleving van regels is de afgelopen tijd niet verbeterd, maar juist verslechterd. Voor D66 is dit onbegrijpelijk en staat de gezondheid van telers, werknemers, consumenten en bloemisten voorop. Daarom heb ik hierover een aantal vragen aan de minister.

Allereerst over naleving en handhaving. Hoe verklaart de minister dat onder haar bewind de naleving van de regels met een derde is verminderd? Erkent zij dat het huidige handhavingsbeleid niet werkt? Wat heeft de minister de afgelopen twee jaar gedaan om de naleving wel op orde te krijgen? Ik neem aan dat de minister, net zoals ik, geschrokken is van de berichtgeving van de NVWA. Welke stappen heeft zij genomen sinds dit bericht naar buiten is gekomen?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Wiersma:

We zijn er bijna, voorzitter. Ik heb het spreekgestoelte altijd graag wat hoger staan.

Dank, voorzitter. Dank ook aan het lid Podt voor het indienen van deze vraag. De NVWA heeft inderdaad de gegevens gepubliceerd van de inspecties die zijn uitgevoerd in de jaren 2024 en 2025. Die gegevens gaan over snijbloemen onder glas. Van de 71 inspecties die zijn uitgevoerd, bleken 43 gevallen niet in orde. Dat is die 39% waar mevrouw Podt aan refereerde. Ik ben het helemaal eens met de NVWA,

die communiceerde dat dit zorgwekkend is. U kent mij als een minister die gezegd heeft dat naleving van de voorschriften van het grootste belang is om veilig gebruik voor mens en dier en wat betreft het milieu te kunnen garanderen; dat is ook de reden waarom het Ctgb de voorschriften opstelt. Ik vind dat we die met elkaar echt in stand moeten houden.

Ik vind ook dat de sector hierin meer verantwoordelijkheid moet nemen. De NVWA gaat op dit moment al het gesprek hierover aan met de sector en gaat ook stappen zetten om de naleving in deze sectoren te verhogen. Een onderdeel daarvan is bijvoorbeeld het zwaarder sanctioneren van overtredingen. Dat geldt in algemene zin, maar zeker voor bedrijven die herhaaldelijk de fout in gaan. Er wordt gekeken of er iets aan dat sanctieregime kan gebeuren. Die maatregelen onderschrijf ik overigens van harte.

We hebben hier eerder een debat gehad over het niet naleven als het gaat om middelen waarvoor een vrijstelling gegeven is. Ik heb recent in een Kamerbrief aangegeven dat het helaas niet mogelijk is om bedrijven die niet naleven als het gaat om die vrijstellingen, in de toekomst van deze vrijstellingen uit te sluiten. Dat kan niet. Ik ben het van harte met de NVWA eens dat je dat sanctieregime moet opschroeven, juist voor het draagvlak voor het wel kunnen toepassen van middelen die van belang zijn.

De NVWA kijkt ook of zij, wat betreft de openbaarmaking, de inspectieresultaten kan uitbreiden. Zij wil ook de samenwerking met andere toezichthouders vergroten, om daarmee het aantal overtredingen dat wordt opgespoord, te vergroten. Daarin trekken wij samen met de NVWA op. Daar sta ik ook van harte achter.

Daarnaast is men in de afgelopen "bewindstijd" — zo noem ik het maar — gestart met het uitwerken van een benchmarksysteem. Dat is een eerste aanzet. Dat is volgens mij heel belangrijk om zicht te kunnen krijgen op het gebruik en de toepassing binnen de verschillende sectoren, ook op bedrijfs- en perceelniveau. In de sector van sierteelt onder glas zit het natuurlijk net anders in elkaar, maar dit is iets waar ik groot voorstander van ben.

Het volgende idee is aan mijn opvolger, want over twee weken staat hier een ander bewindspersoon. Ik kan me voorstellen dat we uiteindelijk toegaan naar een ander systeem. Dat zou beginnen met dat benchmarksysteem, dat veel meer inzicht geeft in de individuele toepassing als het gaat om bedrijven. Maar in de diergeneeskunde is het bijvoorbeeld heel gebruikelijk om een registratie van middelen te hebben waarbij ook de eindgebruiker, de boer ... Ik kom zo tot een einde, voorzitter, maar dit is volgens mij een heel belangrijk punt, dat ik graag aan deze Kamer wil meegeven. Ik denk dus aan een soortgelijk systeem als in de diergeneeskunde, want daar is het heel gebruikelijk dat middelen die toegepast worden, wel verantwoord en geregistreerd worden; soms gebeurt dat op dierniveau. Ik kan me heel goed voorstellen dat een soortgelijk systeem, in de opmaat van het benchmarksysteem, ook voor gewasbeschermingsmiddelen zou kunnen gaan gelden, juist om in de toekomst veilig te stellen dat die middelen veilig voor mens, dier en milieu gebruikt kunnen blijven worden.

Mevrouw **Podt** (D66):

Ik vind het toch wat ingewikkeld dat de minister spreekt over het benchmarksysteem in de context van de vragen die ik heb gesteld. Een benchmarksysteem is prima voor bedrijven die goed bezig zijn, maar voor bedrijven die er zo'n puinhoop van maken kan een benchmarksysteem natuurlijk nooit de oplossing zijn. Ik hoop dat de minister dat met mij eens is. Ik hoop ook dat als zij zegt "we willen dat de sector meer verantwoordelijkheid neemt" er misschien niet alleen een gesprek met de NVWA volgt, maar de minister zelf ook de telefoon oppakt om eens tegen de sector te zeggen: "Dit kan niet op deze manier. Dit is onverantwoord naar consumenten. Het is onverantwoord naar medewerkers die op deze bedrijven werken en het is onverantwoord naar bloemisten."

Ik wilde vraag ook nog wat breder stellen. Vorige maand kwam er een onderzoek uit waaruit blijkt dat geïmporteerde snijbloemen van buiten de EU vaak te veel bestrijdingsmiddelen bevatten. Soms gaat het zelfs over middelen die in de EU verboden zijn. Het advies is duidelijk: we moeten beter reguleren wat er op deze bloemen zit. Er wordt nu zelfs geadviseerd om de bloemen niet bij het gft-afval te gooien, omdat ze te giftig zijn voor de bodem. Welke stappen heeft de minister in Brussel gezet om te regelen dat dit soort gifboeketjes niet zomaar Nederland binnen kunnen komen? Zolang het niet Europees geregeld is, zijn er ook in Nederland maatregelen nodig om de veiligheid en gezondheid van bloemisten, van veilingmedewerkers en van inspecteurs te beschermen. Wat heeft de minister concreet gedaan om hun gezondheid te waarborgen?

Minister Wiersma:

Ik wil even vooropstellen, omdat ze nu in een vragenuur betrokken worden, dat er bij de overtredingen die door de NVWA in Nederland zijn vastgesteld, niet is vastgesteld dat er een overschrijding is van de residulimieten op de bloemen. Dat weten we dus niet. Dat is iets wat we niet kunnen vergelijken. Dat is anders dan bij de geïmporteerde bloemen waar het lid Podt het nu over heeft. In algemene zin is mijn inzet erop gericht, in de Europese Unie, maar ook als lidstaat op zichzelf, om ervoor te zorgen dat de producten — of dat nou voedingsmiddelen zijn of snijbloemen, dat maakt niet uit — onder dezelfde productiestandaarden worden geproduceerd als in Nederland of in Europa. In Nederland kennen wij zeer hoge productiestandaarden en gaan die in sommige gevallen, bijvoorbeeld in de dierhouderij, soms nog verder dan Europese richtlijnen ons verplichten. De inzet is er altijd op gericht dat we niet importeren wat we hier niet mogen produceren en dat geldt ook op dit punt.

Mevrouw Podt (D66):

Dat was niet nog echt het begin van een antwoord op de vraag. Volgens mij heb ik heel duidelijk aangegeven dat er voor mij een knip zit tussen de bloemen die hier worden geproduceerd en die daar worden geproduceerd, maar de kern van het betoog is natuurlijk wel dat we ook hebben gezien dat het hier gewoon niet goed gaat. Hoe frustrerend ook, het is duidelijk dat de naleving niet van vandaag op morgen geregeld zal zijn. Mensen krijgen dus voorlopig nog te maken met bloemen die een te hoog residu hebben en dat schaadt hun gezondheid. Kan de minister toezeggen om vanaf nu actief te gaan communiceren richting bloemisten, medewerkers van sierteeltbedrijven en consumenten over hoe ze moeten omgaan met bloemen uit de reguliere sierteelt om zo risico's te verminderen?

Minister Wiersma:

Ik wil nogmaals benadrukken dat wij niet hebben geconstateerd op dit moment dat er sprake is van residuoerschrijding. Daar kan ik dus geen uitspraak over doen. Ten aanzien van de geïmporteerde bloemen hebben we dat wel gedaan en dat is natuurlijk terecht. Punt, zou ik zeggen. We voeren hier veel beleid op. We vinden het ook belangrijk dat we heel zorgvuldig met gewasbeschermingsmiddelen omgaan. Dat is iets waar ook onder mijn bewind mijn departement echt geen misverstand over laat bestaan. Voor de vervolgstappen die ik zojuist in mijn introductie noemde, die ik van wezenlijk belang vind juist voor de toekomst van deze sectoren, is dat aan mijn opvolger. Dit is een heel belangrijk onderwerp dat wij — ik ook zeker niet — niet schuwen.

Mevrouw Podt (D66):

Ja, we moeten er in Nederland ook zorgvuldig mee omgaan en dat betekent dus, zoals ik net zei, dat we niet gaan benchmarken in de sector, een sector waarin het zo verschrikkelijk misgaat. Dat lijkt me niet de bedoeling. Het stelt me in ieder geval gerust dat een nieuwe ploeg bewindspersonen hier binnenkort voortvarend mee aan de slag zal gaan. Er is duidelijk werk aan de winkel om de gezondheid en veiligheid van telers, bloemisten en consumenten te beschermen. Voor deze Valentijnsdag raad ik iedereen aan om een boekje te nemen van de vele goede biologische alternatieven. Zo hoeft je je geen zorgen te maken en steun je de sector die serieus werk maakt van een veilige teelt. Voor volgend jaar moeten we alles op alles zetten om van een veilig boekje de norm te maken.

Dank u wel.

Mevrouw Bromet (GroenLinks-PvdA):

39% van de Nederlandse bloemtelers houdt zich niet aan de wet. Dat vind ik choquerend, helemaal in het licht van de zaak die we hier ook een keer bespraken. In Frankrijk kreeg een dochter van een bloemiste leukemie. Zij was 11 jaar. Dat werd gelieerd aan de bestrijdingsmiddelen die gebruikt werden. Als 39% zich niet aan de wet houdt, wat veroorzaken zij dan? De minister zegt: ik weet niet of er residuen van die bestrijdingsmiddelen op de bloemen zitten. Daarmee brengt ze de bloemisten en consumenten in gevaar. Tenminste, ze weet het niet. Het is interessant dat de minister het had over transparantie. Als bloemist wil je weten dat je bij een teler koopt die zich aan de voorschriften houdt.

De voorzitter:

En uw vraag?

Mevrouw Bromet (GroenLinks-PvdA):

Mijn vraag is: wanneer kunnen we die transparantie verwachten?

Minister Wiersma:

Dat is in ontwikkeling. Het is aan mijn opvolger om dat uiteindelijk verder te brengen. Er wordt nu met de sectoren gewerkt aan dat benchmarksysteem. Mijn opvolger zal dat hopelijk snel verder brengen. Wat betreft dat andere: ik wil even de stelling corrigeren dat 40% van de telers zich niet

aan de wet- en regelgeving houdt. Soms betreft het een administratieve fout of het toepassen van een verkeerde spuitkop. U stelt dat de hele sector er voor een groot deel een potje van maakt, maar dat wil ik hier rechtzetten, want dat kun je niet uit deze cijfers halen. Dat geeft de NVWA zelf ook toe. We zijn hiermee bezig. Ik vind naleving ook van het grootste belang, juist voor het draagvlak. Maar je kunt op basis van dit onderzoek niet zomaar stellen dat mensen hiermee in gevaar gebracht worden.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

De wetgeving over landbouwgif beschermt onze gezondheid al niet goed genoeg. Mensen worden ziek en er wordt landbouwgif aangetroffen in de luiers van baby's. Nu blijkt weer dat de meeste telers zich niet houden aan de minimale regels. Er is jarenlang vriendelijk gesproken met de sector, maar we zien in de praktijk alleen maar achteruitgang in de naleving. De NVWA spreekt al jaren over een zorgwekkend slechte naleving. Mijn vraag aan de minister is: erkent zij dat die vrijblijvende afspraken met de sector niet het juiste effect hebben gehad?

Minister **Wiersma**:

Ik heb daar op dit moment te weinig informatie over. Ik heb de NVWA een aantal vervolgvragen gesteld op basis van de cijfers die zij aanleveren, bijvoorbeeld: wat behelzen die percentages exact? Het lid Kostić stelt dat het om het merendeel van de sector gaat, maar het gaat om 71 bedrijven die gecontroleerd zijn. In 39% van de gevallen is een misstand gevonden. Dat kan te maken hebben met heel uiteenlopende zaken. Dus om dan te zeggen dat het merendeel van de sector ... De sector is een stuk groter. Het is een belangrijke sector voor Nederland, die een grote economische waarde vertegenwoordigt, ook voor Nederland. Ik wil ze niet over één kam scheren. Desalniettemin ben ik van mening dat de voorschriften moeten worden nageleefd. Punt.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

Zo kennen we de minister van de BBB weer. Ze bagatelliseert ...

De **voorzitter**:

Neenee, de minister zit hier namens de Kroon.

Kamerlid **Kostić** (PvdD):

We kennen de minister namens de Kroon op deze manier. Ze bagatelliseert het niet naleven van de wet. Ze doet niks om de gezondheid en het milieu te beschermen. De sierteeltsector neemt veel ruimte in beslag, die we goed kunnen gebruiken, bijvoorbeeld voor wonen. Die sector draagt niks bij aan de voedselzekerheid en die schaadt onze gezondheid en het milieu. Alleen handhaven gaat niet helpen. We moeten echt actief werken aan het afbouwen van de giftige sierteeltsector. Ik verwacht helaas niks van deze minister, maar ik roep het nieuwe kabinet wel op om echt werk te maken van de afbouw van de sierteeltsector en om de gezondheid voorop te stellen.

Minister **Wiersma**:

Ik wil daar nog wel even op reageren. Het is namelijk echt niet zo dat de sierteeltsector op al die locaties plaatsvindt waar de gemeentes lokaal omgevingsplannen voor woningbouw hebben verordend. Die patstelling is er in mijn ogen dus niet.

Mevrouw **Van der Plas** (BBB):

Dit is nou precies een probleem dat komt door de import van buitenaf. De coalitiepartijen, CDA, VVD en D66, hebben de poort van Europa wagenwijd opengezet voor buitenlandse producten die niet aan onze standaarden voldoen. Mevrouw Podt vroeg wat eraan gedaan wordt, maar het is allang duidelijk dat er bij de import helemaal niet genoeg capaciteit is om te controleren of producten wel aan onze standaarden voldoen. Precies dat hebben wij in al die debatten over Mercosur naar voren gebracht. Mijn vraag aan de minister is: wil zij straks aan haar opvolgers, die haar fantastische werk gaan overnemen en het hopelijk ook zo goed gaan doen, vragen of zij hier nog extra aandacht aan kunnen geven, en wil zij hen wijzen op de risico's van dit soort handelsverdragen, die we sluiten met landen die niet aan onze voorwaarden voldoen?

Minister **Wiersma**:

Ja, ik wil dat natuurlijk meegeven aan mijn opvolger. Ik zou zeggen: bij dezen. Wel denk ik dat je binnen handelsverdragen juist afspraken kunt maken over de productiewijze. Dat is ook onderdeel van handelsverdragen. Uiteraard is het van het grootste belang dat er bij de import voldoende capaciteit is om controles uit te voeren, zodat gekeken kan worden of er aan de standaarden voldaan wordt. Ik ben het in dat kader helemaal met u eens. Binnen Europa en zeker binnen Nederland hebben we hele hoge standaarden en we moeten er wel voor zorgen dat de import zo veel mogelijk aan die standaarden voldoet.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA):

Ook vanuit het CDA hebben we natuurlijk kennisgenomen van de berichten over de naleving. Als dat percentage daadwerkelijk zo hoog ligt, is het een kwalijke zaak. Het mag niet zo zijn dat de goeden lijden onder de kwaden. Ik snap dat de minister nu in haar laatste dagen van dit kabinet zit, maar ik zou haar toch willen vragen om de toezegging te doen dat alles op een rij wordt gezet. Hoe kunnen we hierop ingrijpen, zodat de nalevering echt op orde komt, eventueel onbedoeld niet-naleven ook snel wordt gecorrigeerd en we echt hard optreden tegen de ondernemers die het verpesten voor de anderen en daar eigenlijk mee weg lijken te komen?

Minister **Wiersma**:

Ik denk dat de NVWA dat op dit moment doet. De NVWA heeft de verantwoordelijkheid hierover en ze hebben een aantal concrete voorstellen gedaan. Die heb ik zojuist ook in het sanctieregime genoemd en we staan van harte achter die voorstellen. Volgens mij is dat de lijn die ik steun. De NVWA zet goede stappen om juist tegemoet te komen aan dit verzoek.

Mevrouw **Podt** (D66):

Ten slotte. We hadden het al even over het onderzoek naar geïmporteerde bloemen. In de brief daarbij schreef de minister dat er wordt gekeken of bloemisten moeten gaan

werken met persoonlijke beschermingsmiddelen. Dat is nogal wat. Bovendien hebben we nog dit onderzoek dat laat zien dat het ook in Nederland echt nog verre van op orde is. Is de minister het met mij eens dat er meer spoed moet komen achter de persoonlijke beschermingsmiddelen en dat zij met haar collega van SZW zou moeten kijken of minderjarigen nog wel bij bloemisten en in deze sector mogen werken?

Minister Wiersma:

Dit lijkt me iets voor mijn opvolger. Ik zal die vraag dus doorgeleiden.

De voorzitter:

Ik dank de minister voor haar beantwoording. Ik schors een kort ogenblik. Na de schorsing gaan we stemmen. De vergadering is kort geschorst.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.